

REFERAT Sundhed- og omsorgsudvalget d. 05-09-2017

Mødedato Tirsdag d. 05. september 2017 kl. 15:00

Mødested Salen på Lindevænget,

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Møde om aftalemål - Madservice Kronjylland og Område Syd.....	4
Udviklingen i timer på fritvalgs området.....	5
Budgetopfølgningen og forventet regnskab pr. 30. juni 2017.....	7
Sundhedsberedskabsplan 2017.....	11
Huslejebudgetter i almene ældre- og plejeboliger 2018.....	13
Status på partnerskabsaftale mellem Randers Kommune og foreningen "Børsterne".....	14
Forsikring af frivillige.....	16

Punkt 63: Godkendelse af dagsorden

00.22.04-A00-2-15

Beslutning

Godkendt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden.

Punkt 64: Møde om aftalemål - Madservice Kronjylland og Område Syd

00.15.02-P27-1-17

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til sundheds- og omsorgsudvalget

at afrapportering af aftalemål tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund og Louise Høeg deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Af rapportering af aftalemål for Madservice Kronjylland og Område Syd.

Fra Madservice Kronjylland deltager:

Leder Marianne Sloth

Ernæringsvejleder Annette Jensen

Ernæringsassistent Dorthe Fisker

Ernæringsassistent Mariann Seindal

Ernæringsassistent Birgitte Frank

Ældrerådsformand Per Boysen

Fra Område Syd deltager:

Områdeleder Erling Lemming

Distriktssygeplejerske Karina Spanner

Distriktsleder Marie Justesen

Trænings- og aktivitetsleder Helle Schmidt Kjeldgaard

Frivilligkoordinator Dorte Pedersen

Bilag

Madservice Kronjylland Aftale for 2018 og 2019 Afsendt til udvalget 28 august

Aftale område Syd

Punkt 65: Udviklingen i timer på fritvalgs området

27.39.16-P00-1-17

Resume

Omsorgsområdet har fra foråret 2017 oplevet en stigning i efterspørgslen ud over det forventede, og på den baggrund blev der udarbejdet et notat og givet en redegørelse på sundheds- og omsorgsudvalgets møde den 23. maj 2017. Her blev besluttet at indføre et midlertidigt udgiftsstop, således at der kun indkøbes det mest nødvendige, samt at forvaltningen blev bemyndiget til at optage forhandlinger med regionen/regionshospitalet om ophør med kommunale IV-behandling.

Sagen redegør for at den stigende efterspørgsel er fortsat siden marts og forvaltningen vurderer på denne baggrund, at der er behov for at gennemføre tilpasninger med henblik på at genoprette økonomien.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til sundheds- og omsorgsudvalget

at redegørelsen drøftes og efterfølgende sendes til høring i ældrerådet og sektor-MED

at forvaltningen efter høringen udarbejder konkrete besparesestiltag til udvalgets møde den 3. oktober 2017.

Beslutning

Udvalget besluttede at handlemulighederne at lukke plejecentre og ændring af rengøringsintervallet udgår. Indstilling tiltrædes i øvrigt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund og Louise Høeg deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Omsorgsområdet har, som orienteret på udvalgets møde den 25. april 2017, og senest på møde d. 23. maj 2017, oplevet en stigning ud over det forventede i ydelser til hjemmeboende borgere, og hvis dette niveau vedvarer, må det forventes at betyde en overskridelse af budgettet med omkring 10 mio. kr., svarende til ca. 1,2% af budgettet på det samlede omsorgsområde i 2017.

På baggrund af drøftelsen på mødet den 23. maj blev det besluttet, at forvaltningen som den primære indsats i forhold til budgetoverskridelsen var at sætte udgifter på "pause" og at forvaltningen blev bemyndiget til at indlede forhandlinger med regionen/regionshospitalet om at IV-behandling i kommunalt regi udfases.

Udviklingen i timer og antal borgere

I vedhæftede notat er vist udviklingen fra november 2016 til august 2017.

Udviklingen er analyseret på både timer og antal borgere og viser, at antallet af borgere, der modtager personlig pleje (PP), praktisk hjælp (PH) og sygepleje, er steget med 85 borgere fra 2.829 borgere til 2.914 borgere, mens den samlede stigning i timer har været 1.069 timer pr. uge fra 10.513 timer til 11.582 timer. Det bemærkes at den væsentligste stigning skete fra november til marts, men at niveauet herefter har holdt sig på det højere niveau.

Stigningen på 1.069 timer pr. uge er både antals- og timemæssigt primært sket blandt de 65-84 årige,

Timeintervaller

Den største stigning i antallet af borgere sker umiddelbart blandt de borgere, der modtager relativt få timer (under 5 timers hjælp om ugen), mens stigningen i timer er størst blandt borgere, som modtager mere end 20 timers hjælp om ugen.

Der ses nogenlunde samme stigning i antallet af modtagere af PP/PH og sygepleje. Timemæssigt er stigningen størst på PP/PH.

Ydelser

Der er alene analyseret på udviklingen i antallet af timer, og her viser udviklingen, at der under:

- PP/PH sker stigninger på alle "dagligdags" ydelser, som besøg morgen, middag, eftermiddag og aften, til bad samt morgen-, middags- og aftensmad, som også er de mest anvendte ydelser; på det seneste er der sket en relativ stor stigning i timerne, der anvendes til 2. hjælper.
- Under sygepleje er der stigninger på ydelserne medicinbehandling, respiration og cirkulation, kateter og dræn samt hud-slimhinder-sår, og ikke mindst ernæring, sondeernæring og blodsukkermåling

Den samlede konklusion på analysen er at der ikke ses nogen standardglidning i ydelserne og at der ikke ses nye målgrupper blandt modtagerne, men at der er tale om en stigning i antallet af borgere og ydelser i de nuværende målgrupper.

Handlemuligheder

Forvaltningen har allerede iværksat følgende besparelser

- Bevilling af kurser og uddannelser i 2017 begrænses til det nødvendige
- Forflytningsundervisningen udsættes til 2018
- Køretekniske kurser udsættes til 2018
- Ophørt med at give IV medicin efter aftale med regionen pr. 15. juli 2017.
- Ophør af MTIC medlemskab efter beslutning i sundheds- og omsorgsudvalget 22. august 2017.
- En række andre udgifter er sat på pause, fx velfærdsteknologi, med mindre det forventes at give besparelser

Forvaltningen vil anbefale at der iværksættes yderligere besparelsetiltag, med henblik på at opnå balance mellem budget og forventet forbrug, og har udarbejdet nedenstående forslag for drøftelse i sundheds- og omsorgsudvalget.

Det skal i den forbindelse bemærkes at forudsætningen for at opnå balance fra 2018 er, at der i budgettet gives den fulde demografiregulering, der er indarbejdet i basisbudgettet.

Lukke plejeboliger helt eller delvist

Forslag om at lukke mindre ikke-rationale centre/afdelinger, samt lade nogle lejligheder stå tomme i perioder .

Rengøringsinterval fra 2 til 3 uger

Forslag om at ændre kvalitetsstandarder således rengøringsintervallet bliver hver 3. uge. (besparelse forventet 4 mill.kr.)

Decentralisering af natcenter

Forslag om at opsplitte det centrale natcenter i 3 delområder, et i hvert af de tre ældreområder. Det forventes at dette vil kunne reducere udgifterne med minimum 1 mio. kr.

Fælles ledelse

Forslag om at etablere fælles ledelse af et hjemmeplejedistrikt og center og/eller fælles centerledelse mellem to centre, hvor der er et rationale.

Reduktion indenfor af konsulent- og specialiststillinger

Undersøge på besparelsemuligheder inden for kontinens, ernæring, frivillighed og forvaltning.

Optimering af sygeplejeartikler

Forslag om at hjemtage opmåling af støttestrømper, og øge fokus på selvhjulpethed.

Justere i fordelingsmodellen

Det foreslås at indarbejde incitamenter i fordelingsmodellen ved eksempelvis at reducere bevillingen, hvis der på centre er væsentlig mindre belægning end budgetteret, at tildele en procent til sygepleje og delegeret sygepleje (i dag kun til sygepleje) samt, at tildele samme fordeling til alle plejeboliger (i dag gives der ekstra midler til demensboliger). I forbindelse med at demenspladser over en årrække forventes centraliseret.

Optimere drift

Herunder forslag om at arbejde med mulighederne for optimering af administration i de tre områder, at øge fokus på om 2. hjælpertydelserne kan reduceres gennem hjælpemidler, at optimere træningstilbud, samt fokus på anvendelsen af trivselsmedarbejdere

Økonomi

Den beregnede konsekvens af stigningen i efterspørgslen er på ca. 10 mio. kr., som også er indarbejdet i budgetopfølgningen. Det forventes at hovedparten af ovennævnte tiltag, som indebærer personalebesparelser vil ske ved naturlig afgang.

Bilag

Notat om udvikling i antal borgere og timer på frit-valgsområdet november 2016 - august 2017

Punkt 66: Budgetopfølgningen og forventet regnskab pr. 30. juni 2017

00.30.00-S00-3-16

Resume

Som led i økonomistyringen har forvaltningen udarbejdet budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 30. juni 2017. Opfølgningen indeholder en redegørelse for det forventede regnskabsresultat på driften opdelt på service og indkomstoverførsler. Derudover er der tillægsbevillingsansøgninger på drift, anlæg og finansiering for 2017. Af vedlagte notat fremgår de væsentligste resultater fra budgetopfølgningen samt oversigt over bevillingsansøgninger.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til byrådet via fagudvalg og økonomiudvalget,

- at der gives tillægsbevillinger på 2,5 mio. kr. vedr. skatter og tilskud.
- at der gives tillægsbevillinger til service på 2,6 mio. kr. i 2017 og netto 0 i 2018-20.
- at der gives tillægsbevillinger til indkomstoverførsler på -6,2 mio. kr. i 2017.
- at der gives tillægsbevillinger til skattefinansieret anlæg på 0,5 mio. kr. i 2017
- at der gives tillægsbevillinger til ældreboliger på 0,4 mio. kr. i 2017
- at der foretages omplaceringer, jf. vedlagte bilag, som netto giver 0.
- at budgetopfølgningen i øvrigt godkendes.
- at budgetopfølgningen danner grundlag for halvårsregnskabet, som indrapporteres til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund, Louise Høeg og Ole Skiffard deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Forventet regnskab 2017 viser på baggrund af skøn pr. 30. juni 2017 et overskud på ordinær drift på 79,3 mio. kr. De skattefinansierede anlægsudgifter forventes at udgøre 211,5 mio. kr. Efter indregning af finansposter mv. viser det forventede regnskabsresultat herefter et kasseforbrug på 161,3 mio. kr.

I forhold til oprindeligt budget er forventningen til kasseforbruget i 2017 steget med ca. 100 mio. kr. Forventningerne vedr. serviceudgifterne tyder på, at der vil blive oparbejdet et relativt stort underskud i løbet af 2017, som ikke kan dækkes af overførslerne fra 2016-17.

Opfølgningen er foretaget på baggrund af forbruget i første halvår, og det faktiske forbrug indikerer, at der er tale om et realistisk skøn for forventet regnskab. I forudsætningerne for budgetlægningen for 2018-2021 er der taget højde for de nye skøn vedr. likviditet og overførsler mellem årene. Disse forudsætninger er nærmere beskrevet i basisbudgetmaterialet for 2018-21.

I overensstemmelse med bemyndigelsen til at gennemføre forbrugsdæmpende initiativer - givet ifm. byrådets godkendelse af regnskabet for 2016 - har direktionen på baggrund af det forventede regnskab igangsat en plan for opbremsning af forbruget. Umiddelbart før sommerferien udsendte direktionen et sommerbrev til samtlige aftaleenheder, jf. vedlagte bilag. I sommerbrevet er den økonomiske situation samt behovet for opbremsende initiativer beskrevet. Direktionens arbejde på de respektive fagområder tager afsæt i denne skrivelse.

Som led i opbremsningsplanen vil der på de enkelte direktørområder blive udarbejdet handleplaner for aftaleenheder med ubalance i økonomien - også selv om de ikke i forbindelse med seneste årsregnskab overskred den formelle grænse for underskud, der udløser krav om dette (jf. Randersmodellen er denne grænse et overført underskud til kommende budgetår på mere end 5%).

Direktionen vil herudover arbejde med, hvorledes der fremover kan sikres et større decentralt fokus på økonomistyringen samt en tidligere og tættere opfølgning i forhold hertil. I den forbindelse vil direktionen blandt andet udarbejde et forslag til, hvorledes rammerne i Randersmodellen (herunder adgangen til at overføre underskud og vilkårene for afvikling heraf) med fordel kan ændres. Forslaget vil blive fremlagt med henblik på drøftelse på byrådets temamøde til efteråret, hvor Randersmodellen i forvejen skal evalueres af det afgående byråd (jf. tidligere beslutning i byrådet).

Udviklingen i forbruget og forventningerne til dette har været fulgt tæt frem mod denne budgetopfølgning, og der er planlagt månedlige opfølgninger i direktionen på særlige fokusområder i den resterende del af 2017. Der ses endnu ikke en samlet effekt på forventet regnskab af de igangsatte initiativer. Det forventes først at være tilfældet senere på året.

De bevillingsmæssige ændringer, som følger af budgetopfølgningen, giver mindreudgifter på netto 0,1 mio. kr. i 2017. Set over hele perioden 2018-20 er der tale om ændringer, som giver netto 0, da der er tale om udgifter som finansieres af eksterne tilskud.

Resultatet kan sammenfattes således:

Serviceudgifter:

Der kan pr. 30. juni 2017 konstateres et betydeligt pres på serviceudgifterne, som det også var tilfældet i regnskab 2016. Merudgifterne til serviceudgifter skal som udgangspunkt finansieres inden for udvalgenes egne budgetter, jf. økonomistyringsreglerne, og giver derfor ikke anledning til bevillingsmæssige ændringer.

På baggrund af fagforvaltningernes samlede indberetninger kan der opgøres et forventet regnskab for 2017, der ligger 37 mio. kr. over den korrigerede servicerramme. Af overskridelsen skyldes 11,6 mio. kr., at der medio året er sket ændringer i pris- og lønforudsætningerne for 2017, hvilket reducerer kommunerens servicerramme. Som følge af den sene justering - halvvejs inde i året - er det ikke forudsat, at denne reduktion udmøntes i aftaleenhedernes budgetter. Overskridelsen af servicerrammen forværres derfor som udgangspunkt tilsvarende.

Overskridelsen betyder blandt andet, at den ikke-finansierede service-bufferpulje på 42,2 mio. kr. som udgangspunkt er disponeret fuldt ud.

Hvor vidt en eventuel overskridelse af servicerrammen vil få sanktionsmæssige konsekvenser for kommunen afhænger af, hvordan regnskabsresultatet kommer til at se ud på landsplan. Derfor vil forvaltningen nøje følge meldingerne fra KL på det forventede regnskabsresultat for kommunerne under ét og løbende vurdere, i hvilket omfang der skal igangsættes yderligere initiativer - udover de forbrugsdæmpende initiativer som direktionen jf. ovenfor har igangsat.

De forventede merudgifter dækker over udfordringer på en række serviceområder, hvoraf de største beskrives nedenfor. Der er fortsat pres på familieområdet, specialundervisningen, befordringsområdet og voksne med særlige behov samt forbrug af opsparring henholdsvis oparbejdelse af gæld for en række øvrige aftaleenheder. Herudover følges udviklingen fortsat tæt i Ejendomsservice, ligesom der som noget nyt i 2017 også er pres på omsorgsområdet.

Familieområdet:

Budgettet på familieområdet, herunder myndighedsbudgettet, fortsætter med at være under pres.

Som led i Handleplan for økonomisk stabilisering på Familieområdet, som byrådet besluttede 6. juni 2016, har Familieafdelingen arbejdet for at indføre en ny honoreringsmodel og tilpasse plejefamiliernes vederlag.

Den samlede plan skulle nedbringe merudgifterne på området således, at der over tid opnås budgetoverholdelse - oprindeligt forventet ved udgangen af 2017. På grund af forsinkelser, betydeligt merarbejde med plejefamiliernes honorering og udviklingen på anbringelsesområdet, forventes der ikke samlet set budgetoverholdelse i 2017. Aktuelt er forventningen et merforbrug i 2017 på op til 9,0 mio. kr. på myndighedsområdet. Dertil kommer et forventet merforbrug på det administrative område på 1,8 mio. kr. i 2017.

Som følge af tidligere års merforbrug kunne familieområdets gæld i regnskabet for 2016 opgøres til 41 mio. kr. Byrådet besluttede i forbindelse med budget 2017 og regnskab 2016, at området skal have ro til at arbejde videre med at realisere den besluttede handlingsplan for afdelingen og genskabe balance i økonomien. Gældsafvikling forudsættes som udgangspunkt således først påbegyndt fra 2019 og frem.

Skoleområdet (inkl. befordring):

På specialundervisningsområdet har der igennem skoleåret 2016/17 været et øget pres og efterspørgsel til de vidtgående tilbud på specialskolerne, mens der for det kommende skoleår 2017/18 lader til at være et lidt mindre behov. På denne baggrund forventes der merudgifter på 12 mio. kr. Udviklingen kan henføres til et øget antal elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling, som har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via Randers Kommunes specialskoler. Endvidere er der visiteret 4 tilflyttere med vidtgående vanskeligheder til henholdsvis Mellerup Skolehjem, Vesterbakkeskolen og Firkløverskolen, samt sket to omplaceringer fra specialklasser til Mellerup Skolehjem og Firkløverskolen.

Børn og skoleudvalget behandlede på møde den 25. april 2017 en sag vedr. Udviklingsplan for specialundervisningsområdet, hvor der i planen er forslag til en række tiltag til nedbringelse af udgifterne inden for specialundervisningsområdet.

Forslaget til Udviklingsplanen blev behandlet på byrådsmødet den 22. maj 2017 og blev umiddelbart herefter sendt i høring. Høringsfristen er udløbet den 7. august. Forvaltningen udarbejder en redegørelse på baggrund af høringssvarene, som forventes forelagt Børn og skoleudvalget den 3. oktober.

På baggrund af regningerne til kørsel til specialtilbud for indeværende skoleår 2016/17 kan de forventede merudgifter til skolekørsel opgøres til 6,3 mio. kr. pr. 30. juni 2017. Merudgifterne skyldes primært det stigende antal børn, der visiteres til specialtilbud. Børn & Skole har igangsat et arbejde med henblik på at nedbringe antallet af børn, der visiteres til specialtilbud samt forslag til nedbringelse af udgifterne til skolekørsel. Dette vil først kunne ses fra det nye skoleår 2017/18, hvorfor dette ikke er indeholdt i det forventede merforbrug.

Derudover har befordringen været i udbud, og der er indgået en ny aftale/kontrakt for kørsel i Randers Kommune. Kontrakten er trådt i kraft pr. 1. august 2017. Resultatet af dette udbud og specifikt konsekvenserne for skolekørslen kendes ikke endeligt på nuværende tidspunkt. Der er behov for at indsamle de første erfaringer vedr. den faktiske volumen i skolekørslen, før der kan foretages egentlige beregninger. De økonomiske konsekvenser er derfor ikke medtaget i ovenstående forventning, men vurderingerne vil blive foretaget med henblik på, at dette kan indarbejdes i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30. september.

Ved afslutningen af regnskabet for 2016 har det vist sig, at udgifterne til specialundervisning blev ca. 4 mio. kr. mindre end forventet, primært som følge af mindrebetalning for børn, der er anbragt i andre kommuner, til specialundervisning. De 13 mio. kr. som blev ekstraordinært afsat i B2017 via særskilt politisk aftale (finansieret af anlægsmidler fra skoleområdet) er således ikke brugt fuldt ud. Det er i budgetopfølgningen forudsat, at mindreudgiften forbliver på skoleområdet og her kan medgå til finansiering af forventede merudgifter til specialundervisning i skoleåret 2017/18.

For så vidt angår merforbruget på enkelte skoler, så har forvaltningen i forlængelse af regnskabet for 2016 igangsat udarbejdelse af handleplaner for relevante skoler. Planerne vil blive forelagt børn- og skoleudvalget i efteråret og vil indgå som grundlag for den løbende budgetopfølgning og dialog med enhederne. Fokus vil her være på tiltag, der kan sikre balance i de enkelte skolers økonomi samt en bedre og mere sikker styring fremadrettet.

Ejendomsservice (ES):

Byrådet besluttede den 2. maj 2017, at Ejendomsservice ekstraordinært tilføres 11,3 mio. kr. i 2017. Midlerne blev fundet ved en omprioritering inden for miljø og teknikudvalgets samt økonomiudvalgets bevillingsområder. Bevillingen betyder, at den gæld, som Ejendomsservice har oparbejdet i opstartsfasen kan reduceres fra 14,7 mio. kr. til 3,4 mio. kr. Herved vil gælden kunne afvikles hurtigere end tidligere forventet. Med tilførsel af den ekstraordinære driftsbevilling vil den resterende gæld, samt den gæld som pga. tidsforskydningen fortsat oparbejdes i 2017 og 2018, således være afviklet i 2022. Som følge af ovenstående bevilling forventes der et overskud i 2017 på 7,2 mio. kr., hvilket betyder at der samlet forventes overført et underskud på 7,5 mio. kr. til 2018. Den planlagte afvikling af gælden følges fuldt ud.

Omsorgsområdet:

Der forventes et underskud på omsorgsområdet, da antallet af borgere, der er visiteret til hjælp, er steget mere end forventet. Der forventes et samlet underskud på ca. 15 mio. kr. i 2017. Dette finansieres bl.a. af forbrug af overførsler fra 2016 på 12,6 mio. kr.

Siden seneste budgetopfølgning har Sundheds- og omsorgsudvalget besluttet at indføre et "moderat" indkøbsstop på omsorgsområdet. Der er i løbet af sommeren udarbejdet en analyse af forbruget de foregående måneder med henblik på at vurdere det samlede årsresultat. Resultatet af analysen vil blive fremlagt for sundheds- og omsorgsvalget i dets møde i september.

Det indførte indkøbsstop har været med til at forbedre resultatet for 2017 med godt 5 mio. kr., hvorfor vurderingen af årets underskud på nuværende tidspunkt også er noget lavere end ved budgetopfølgningen pr. 31. marts.

Voksne med særlige behov:

Der forventes et merforbrug i 2017 på ca. 5 mio. kr. Dertil kommer et underskud fra 2016 på godt 17 mio. kr. Da området både på driftssiden og myndighedssiden har en presset økonomi, vil selv små udgiftsstigninger slå igennem på regnskabsresultatet. Arbejdet med at opnå driftsmæssig balance på området fortsætter således i 2017, hvor målet er at kunne påbegynde en afvikling af det overførte merforbrug i 2018. Merudgifterne skyldes flere brugere inden for døgntilbud og bostøtte.

Indkomstoverførsler, forsikrede ledige og aktivitetsbestemt medfinansiering:

Midtvejsreguleringen indeholder en reduktion af beskæftigelsestilskuddet for Randers Kommune på 1 mio. kr. Udgifterne til forsikrede ledige nedjusteres tilsvarende af hensyn til princippet om parallelitet på området. I lighed med de seneste år forventes der en samlet gevinst på området vedrørende forsikrede ledige. Der er taget højde for denne i forudsætningerne for budgetlægningen 2018-2021.

Udgifterne til aktivitetsbestemt medfinansiering nedjusteres med 5,1 mio. kr. som følge af ændring af lov om regionernes finansiering.

Anlæg:

Det samlede korrigerede budget udgør 143,6 mio. kr. ekskl. overførsler fra 2016, men inkl. tillægsbevillingsansøgninger, som følger af denne budgetopfølgning. Fagforvaltningerne har indberettet skøn, der summer til et forventet forbrug på 211,5 mio. kr. i 2017. Skønnet ligger marginalt over niveauet i regnskab 2016. Det nuværende forbrug pr. 30. juni tyder dog på, at der er betydelig usikkerhed knyttet til skønnet. Forvaltningen vil resten af året fortsat følge det realiserede forbrug tæt, ligesom der frem mod budgetopfølgningen pr. 30/9 vil blive gennemført en nærmere vurdering af behovet for at forskyde planlagte anlægsudgifter til 2018 og efterfølgende år.

Notater fra fagudvalgene er vedlagt som bilag.

Halvårsregnskabet:

I henhold til styrelsesloven skal kommunerne aflægge halvårsregnskab. Fra og med 2018 afskaffes dette krav dog. Indenrigsministeriet fastlægger retningslinjerne for aflæggelse af halvårsregnskabet, der blandt andet skal danne grundlag for vurderingen af det forventede årsregnskab set i forhold til budgettet. Halvårsregnskabet skal bestå af 2 elementer, en regnskabsopgørelse og en regnskabsoversigt, jf. vedlagte bilag.

Økonomi

Nedenstående tabel viser de samlede bevillingsmæssige ændringer som følge af budgetopfølgningen. Der er tale om et nettooverskud på 0,1 mio. kr. i 2017, og 2018-20 giver de bevillingsmæssige ændringer netto 0. I forventningerne til regnskabet er der taget højde for de bevillingsmæssige ændringer, som følger af budgetopfølgningen.

Tabel 1: Bevillingsansøgninger pr. 30. juni 2017

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Skatter og tilskud	2,5			
Serviceudgifter	2,6	0,0	0,0	0,0
Indkomstoverførsler	-6,2	0,0	0,0	0,0

Renter	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattefinansieret anlæg	0,5	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ældreboliger	0,4	0,0	0,0	0,0
Brugerfinansieret anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	-0,1	0,0	0,0	0,0
I alt, netto	-0,1			

- = indtægt/mindreudgift, + = udgift/mindreindtægt

De bevillingsmæssige ændringer vedrører fortrinsvis midtvejsregulering af bloktilskuddet, udmøntning af lov og cirkulæreprogrammet, demografi på børneområdet samt nedregulering af aktivitetsbestemt medfinansiering som følge af midtvejsreguleringen. Derudover foretages der omflytninger på skattefinansieret anlæg og ældreboliger som følge af handicapboligplanen.

Desuden foretages der omplaceringer mellem bevillingsområderne, jf. bilag, som netto giver 0.

Der henvises til vedlagte bilag for en specifikation af økonomien på de enkelte bevillingsområder.

Bilag

Notat Budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 30. juni 2017

Bilag til Halvårsregnskab 2017

Bilag bevillingsændringer 2. budgetopfølgning 2017

Notatskabelon ØU.docx

Notatskabelon ØU erhverv.docx

Notatskabelon BS.docx

Notatskabelon BU - færdig

Notatskabelon SU.docx

Notatskabelon MT.docx

Notatskabelon KF.docx

Notatskabelon SO

Notatskabelon ELU 2.docx

Notatskabelon Jordforsyning.docx

VS: Sommerhilsen fra direktionen

Punkt 67: Sundhedsberedskabsplan 2017

29.00.00-G01-15-17

Resume

Der er for Randers, Favrskov, Syddjurs og Norddjurs Kommuner udarbejdet en ny Sundhedsberedskabsplan, som beskriver den sundhedsmæssige håndtering af beredskabrelaterede hændelser. Sundhedsberedskabsplanen skal revideres og godkendes af kommunalbestyrelsen mindst én gang i hver valgperiode og blev senest godkendt i 2013. Sundhedsberedskabsplanen er en delplan under "Politik for fortsat Drift". "Politik for fortsat drift" udgør den overordnede ramme for kommunerne arbejde med beredskab og beskriver risikoledeelse, sårbarhedsanalyse, kristestyring og planlægning for fortsat drift.

Beredskabsplaner tages i anvendelse når alvorlige hændelser som f.eks. hackerangreb, større forsyningssvigt, forulykket skolebus, storbrand på et plejehjem eller en epidemi indtræffer og dermed sætter driften under pres.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og sundheds- og omsorgsudvalget

at godkende den udarbejdede sundhedsberedskabsplan

Beslutning

Indstilles godkendt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund, Louise Høeg og Ole Skiffard deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs Kommuner har som noget nyt valgt at samordne sundhedsberedskabsplanen, så planen fremadrettet dækker alle fire kommuner og sundhedsberedskabet således tilrettelægges og organiseres på samme måde i kommunerne. Planen er udarbejdet på baggrund af sundhedslovens §210 - og skal ses i sammenhæng med det øvrige beredskab i kommunen.

Indholdet i sundhedsberedskabsplanen følger Sundhedsloven og har som omdrejningspunkt, at kommunerne kan planlægge således, at sundhedsvæsenet vil kunne udvide og omstille behandlings- og plejekapaciteten udover det daglige niveau i forbindelse med store ulykker, katastrofer, udbrud af smitsomme sygdomme, terror- eller krigshandlinger.

Sundhedsberedskabsplanen beskriver, hvordan sundhedsberedskabets indsats i kommunen skal organiseres og koordineres i tilfælde af sådanne hændelser. Planen indeholder indsatsplaner og action cards for:

- Smitsomme sygdomme
- Ekstraordinære udskrivelser
- Massevaccinationer
- Voldsomt vejrlig
- Genhusning af ældre borgere eller ekstraordinært udskrevne patienter
- Støtte ved CBRNE-hændelser (hændelser med kemiske, biologiske, radioaktive, nukleare eller eksplosive stoffer, der i den konkrete situation udgør en fare)
- IT-nedbrud over 24 timer i ældreplejen
- Krisestøttende beredskab og etablering af evakuerings- og pårørendecentre
- Lægemedelberedskab
- Nedbrud på nødkaldsfunktionen
- Udfald på madservice

Sundhedsberedskabsplanen har været indsendt til rådgivning i Sundhedsstyrelsen samt i høring i Region Midtjylland og de omgivne kommuner. Herefter er planen justeret på baggrund af hørings- og rådgivningssvarene.

Sundhedsberedskabsplanen og tilhørende bilag er vedlagt sagen.

Økonomi

Ingen

Bilag

Bilag til Sundhedsberedsskabsplan Randers Kommune_samlet.pdf

Sundhedsberedskabsplan 2017.pdf

Punkt 68: Huslejebudgetter i almene ældre- og plejeboliger 2018

27.42.04-G01-1-17

Resume

Forvaltningen fremsender huslejebudgetter for 2018 i de almene ældre- og plejeboliger til godkendelse.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til sundheds- og omsorgsudvalget

at huslejebudgetterne for 2018 i de almene ældre- og plejeboliger godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund, Louise Høeg, Ole Skiffard og Helle Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Huslejebudgetterne i de almene ældre- og plejeboliger skal udsendes til beboerne inden 1. oktober for at være rettidigt varslede. På baggrund af udvalgets drøftelser sidste år af huslejeniveauet i ældre- og plejeboligerne har forvaltningen valgt at fremlægge de nye huslejer til godkendelse, selv om byrådet i 2008 vedtog at uddelegere godkendelsen af budgetterne til forvaltningen, så længe der ikke er tale om stigninger på mere end 25 kr. pr. m² pr. år.

Kommunens boligadministrator Lejerbo samt Klippen, som er administrator for Solbakken, har udarbejdet driftsbudgetter for 2018 for hver enkelt afdeling ud fra bl.a. regnskabserfaringer og de budgetter, der har ligget til grund for lejeudgiften i 2016 og 2017.

Af vedhæftede bilag fremgår, at beboerne i de enkelte afdelinger har godkendt huslejeændringerne, dog men undtagelse af Aldershvile, hvor der ikke mødte beboere op til mødet.

For boliger administreret af Lejerbo fremgår, at der forventes uændret husleje i 13 afdelinger, og i 4 afdelinger forventes et fald i huslejen - hvorimod der i 2 af afdelingerne forventes huslejestigninger på henholdsvis 11 kr. og 17 kr.

Huslejeændringerne skyldes hovedsageligt ændringer i forbrugsafgifter, henlæggelser samt ændring af beløbet til afvikling af tidligere års overskud.

For boligerne administreret af Klippen forventes en huslejestigning på 22 kr., som skal anvendes til en forøgelse af henlæggelserne til vedligehold samt dækning af tidligere års underskud.

Ved sidste års behandling af huslejebudgetterne lovede forvaltningen at undersøge mulighederne for at nedbringe udgifterne til blandt andet renholdelse.

Som det kan ses i de nye huslejer, er det på nær to steder generelt lykket at holde huslejen i ro i 2018. I 4 afdelinger er der tale om et direkte fald i huslejen - herunder Lindevænget som udvalget især havde fokus på sidste år.

Økonomi

Huslejerne i de almene ældre- og plejeboliger har ingen effekt på kommunens økonomi, fordi udgifter og indtægter skal balancere i den enkelte afdeling

Bilag

Varsling af huslejeændring pr 1. januar 2018

Punkt 69: Status på partnerskabsaftale mellem Randers Kommune og foreningen "Børsterne"

27.00.00-A00-2-13

Resume

Den 2. marts 2015 besluttede byrådet i Randers Kommune at indgå en partnerskabsaftale med foreningen "Børsterne" om en tandlægeordning for udsatte borgere i Randers Kommune. Formålet med partnerskabsaftalen er først og fremmest at sikre veldefinerede roller og betingelser i samarbejdet mellem Randers Kommune og "Børsterne". Tandlægeordningen fungerer her i det tredje år efter indgåelse af partnerskabsaftalen fortsat godt og efter parternes hensigter. Der bliver dermed udført tandbehandling af en gruppe borgere i Randers, der ellers ikke vil have mulighed for at få tandbehandling.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til socialudvalget og sundhed- og omsorgsudvalget,

- at orientering om status på partnerskabsaftalen mellem "Børsterne" og Randers Kommune tages til efterretning,
- at partnerskabsaftalen med "Børsterne" fortsætter på uændrede vilkår og
- at tandlægebussen udlejes til en årlig leje på 50.000 kr. for en fem årig periode, og at lejeindtægten anvendes fuldt ud til tandbehandling af udsatte borgere

Beslutning

Godkendt.

Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen.

Katrine Fruelund, Louise Høeg, Ole Skiffard og Helle Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Den 2. marts 2015 besluttede byrådet i Randers Kommune at indgå en partnerskabsaftale med foreningen "Børsterne" om en tandlægeordning for udsatte borgere i Randers Kommune. Formålet med partnerskabsaftalen er først og fremmest at sikre veldefinerede roller og betingelser i samarbejdet mellem Randers Kommune og "Børsterne". "Børsterne" er en frivillig forening, hvor bestyrelsen består af frivillige tandlægefaglige personer, lederen af Perron 4 og lederen af Tandplejen i Randers Kommune. Tandbehandlingen af de udsatte borgere varetages af frivilligt personale.

I forbindelse med vedtagelsen af partnerskabsaftalen besluttede byrådet at partnerskabsaftalen efter 2 år skulle tages op til revision dels for at give en status på samarbejdet og dels for at vurdere om partnerskabsaftalen skal fortsætte. Partnerskabsaftalen er vedlagt sagsfremstillingen som bilag.

Status på partnerskabsaftalen

Tandlægeordningen under partnerskabsaftalen mellem Randers Kommune og foreningen "Børstene" fungerer her i det tredje år efter indgåelse af partnerskabsaftalen fortsat godt og efter parternes hensigter. Der bliver udført tandbehandling af en gruppe borgere i Randers, der ellers ikke vil have mulighed herfor. Behandlingen udføres stadig af frivilligt fagpersonale.

Tandlægeordningen havde tidligere til huse i en tandlægebus, der blev erhvervet af Randers Kommune i 2010 for puljemidler fra Socialstyrelsen. Det sidste år har tandlægebussen båret præg af nedslidthed og er blevet stadig mere reparationskrævende. Med henblik på at fastholde niveauet for antallet af tandbehandlinger til de udsatte borgere er tandlægeordningen gradvist overgået til at blive udført fra en fast lokalitet.

På baggrund af et samarbejde mellem foreningen og forvaltningen udføres tandbehandlingen på tandklinikken Østervang, der er en af Randers Kommunes kommunale tandbehandlingsklinikker. Tandklinikken har den fornødne ledige kapacitet. Den ledige kapacitet skyldes, at klinikken tidligere husede Randers Kommunes specialtandpleje for fysisk og psykiske udviklingshæmmede. Denne tandpleje foregår nu i Sundhedscentret. Tandlægeordningen til de socialt udsatte borgere foregår uden for den almindelige kommunale tandbehandlings åbningstider. Tandklinikken har egen handicapvenlig indgang. I den periode tandbehandlingen har fundet sted på tandklinikken har både brugerne samt omgivelserne til tandklinikken taget godt imod etableringen af tandbehandlingen til de udsatte borgere.

Placeringen af tandbehandlingen på klinikken Østervang har givet "Børsterne" muligheder for at optimere tandbehandlingen til gavn for de udsatte borgere. Blandt andet er åbningstiden blevet udvidet, og med fast beliggenhed er det blevet lettere at rekruttere

frivillige tandlæger og andet tandpersonale fra den private sektor. I alt 15 frivillige udfører tandbehandlingen på udsatte borgere i Randers Kommune. Op til 60 udsatte borgere i Randers Kommune modtager tandbehandling fra "Børsterne".

I perioden hvor partnerskabsaftalen har løbet, har "Børsterne" givet udtryk for tilfredshed med partnerskabet og ønsker at aftalen fortsætter uændret.

Udleje af tandlægebussen:

Da tandbehandlingen er flyttet fra bussen til tandklinikken Østervang har foreningen Børstene fået tilbud om at udleje bussen for en 5 årig periode til en lejeindtægt på 50.000 kr. årligt. Lejeren er "Hjemmetandlægen" I/S, der driver omsorgstandpleje i mindre kommuner og har et ønske om at kunne yde tandpleje til indsatte i danske fængsler. Lejeindtægten vil blive anvendt fuldt ud til dækning af omkostninger ved tandbehandling af udsatte borgere i Randers Kommune, og vil derfor give mulighed for at øge antallet af behandlinger i udlejningsperioden.

På den baggrund har forvaltningen ansøgt Socialstyrelsen, der i 2009 bevilgede midlerne til Randers Kommune til indkøb af tandlægebussen, om lov til at udleje bussen og anvende midlerne til tandbehandling af udsatte borgere. Forvaltningen har modtaget godkendelse hertil fra Socialstyrelsen. Tilladelsen fra Socialstyrelsen er vedlagt som bilag.

Baggrund

Siden 2010 har Randers Kommune tilbudt tandbehandling til Randers Kommunes mest udsatte borgere. Tandlægeordningen var oprindeligt i en bus ved Perron 4, hvor behandlingen fandt sted. Tandlægeordningen var til og med 2013 finansieret af statslige midler. Med henblik på fortsættelse af ordningen besluttede byrådet den 29. april 2013 at sikre driften af tandlægebussen fremadrettet via en årlig bevilling på 100.000 kr. Forvaltningerne Sundhed, Kultur og Omsorg og Social og Arbejdsmarked deler udgiften med hver 50.000 kr. årligt. Udgiften finansieres inden forvaltningens budgetter.

Økonomi

Randers Kommune bidrager årligt med 100.000 kr. til driften af tandlægeordningen. Udgiften deles ligeligt mellem Sundhed, Kultur og Omsorg og Social og Arbejdsmarked og afholdes indenfor forvaltningens budgetter.

Indtægten for udlejning af bussen udgør årligt 50.000 kr. Beløbet vil blive anvendt fuldt ud til tandbehandling af udsatte borgere i Randers Kommune.

Bilag

Partnerskabsaftale Børsterne og RK250814

Anmodning fra Randers Kommune om disposition af tandlægebud til hjemløse og socialt udsatte borgere

Punkt 70: Forsikring af frivillige

27.15.12-G01-9-16

Resume

Randers Kommune rettede i 2015 ved formanden for socialudvalget og formanden for sundheds- og omsorgsudvalget henvendelse til daværende social-og indenrigsminister Karen Ellemann for at henlede opmærksomhed på kommunernes manglende mulighed for at forsikre borgere, der yder en frivillig indsats, og dermed gør en forskel for deres medborgere. Den 2. marts 2017 vedtog Folketinget ændringer i serviceloven. Ændringerne, der trådte i kraft den 1. juli 2017 betyder, at en ny bestemmelse i loven giver kommuner og regioner mulighed for at tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der yder en frivillig indsats.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller til byrådet via børn- og skoleudvalget, sundhed- og omsorgsudvalget, socialudvalget og økonomiudvalget

- at byrådet beslutter om borgere i Randers Kommune, der yder en frivillig indsats skal omfattes af en ansvars- og ulykkesforsikring.
- at kommunen, såfremt det besluttes at forsikre borgere, som udfører frivillig indsats, vælger selvforsikring på samme vilkår som allerede gør sig gældende for borgere, der udfører frivilligt arbejde.
- at forvaltningen, såfremt det besluttes at forsikre borgere, som udfører frivillig indsats, udarbejder en evaluering med beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved selvforsikring efter et år.

Beslutning

Det indstilles at borgere i Randers Kommune der yder en frivillig indsats forsikres og de to øvrige at'er indstilles tiltrådt. Helle Nielsen deltog som stedfortræder for Jens Laursen. Katrine Fruelund, Louise Høeg, Ole Skiffard og Helle Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune rettede i 2015 i henvendelse til daværende social-og indenrigsminister Karen Ellemann i form af et brev fra formændene for socialudvalget og sundheds- og omsorgsudvalget. Formålet var at henlede opmærksomhed på kommunernes manglende mulighed for at forsikre borgere, der yder en frivillig indsats og dermed gør en forskel for deres medborgere (brevet er vedhæftet som bilag).

Den 2. marts 2017 vedtog Folketinget ændringer i serviceloven. Ændringerne, der trådte i kraft den 1. juli 2017 betyder, at der blev indsat en ny bestemmelse i serviceloven (SEL §18a), som giver kommuner og regioner mulighed for at tegne eller selvforsikre med ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der yder en frivillig indsats.

Hidtidig ordning vedrørende forsikring af frivillige

De vedtagne ændringer er et supplement til de eksisterende regler i arbejdsskadesikringsloven, hvor kommunen har pligt til at tegne en arbejdsskadeforsikring, der angår erstatning og godtgørelse i forbindelse med arbejdsulykker og erhvervssygdomme. Borgere, der udfører frivilligt arbejde er omfattet af disse regler, mens borgere der udfører en frivillig indsats ikke er omfattet af reglerne. Det har således været vigtigt at sondre mellem, hvorvidt der er tale om frivilligt arbejde eller en frivillig indsats.

Der er tale om frivilligt arbejde, når følgende gør sig gældende:

- Der foreligger en instruktionsbeføjelse.
- Der er tale om et reelt stykke arbejde, hvor der er en nytteværdi.
- Når en anden skulle have udført arbejdet, dersom den frivillige ikke havde udført arbejdet.
- Der foreligger et ansættelseslignende forhold.
- Der er en fast vagtplan.

Der er tale om en frivillig indsats, når følgende gør sig gældende:

- Der ikke er et ansættelseslignende forhold.
- Der ikke er en nytteværdi, da der ikke foreligger et reelt stykke arbejde.
- Der ikke foreligger en klar instruktionsbeføjelse.
- Der ikke er en fast vagtplan, og der ikke skal findes en afløser i tilfælde af fravær.

Den frivillige indsats kan f.eks. komme til udtryk gennem:

- Aktiviteter i samværscaféer for udsatte borgere.
- Besøgsvennetjenester.
- Lektiehjælp.
- Frivillige aktiviteter f.eks. hjælp til gedefodbold eller lignende.

Den frivillige indsats er karakteriseret ved, at der ydes samvær og venskab til en anden person, som har brug for det.

Betingelserne for forsikring af frivillige, der yder en frivillig indsats

Den nye bestemmelse betyder, at kommunen har mulighed for at tegne en ansvars- og ulykkesforsikring for borgere, der yder en frivillig indsats i tilknytning til løsningen af kommunale opgaver. Forsikringerne skal dække den frivilliges tilskadekomst ved udførelsen af den frivillige indsats og skader forårsaget af den frivillige. Det er op til byrådet at beslutte, hvorvidt man ønsker at tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for denne målgruppe. Der er således ikke med den nye regel en pligt til at tegne forsikring, men det indgår som en del af beslutningen om det generelle serviceniveau i kommunen. Byrådet kan desuden beslutte, om en eventuel ansvars- og ulykkesforsikring skal omfatte alle eller udvalgte frivillige indsatser. Hermed bør det indgå i overvejelserne, om de frivillige organisationer/foreninger allerede selv har mulighed for at tegne forsikringer for borgere, der yder en frivillig indsats. Borgere, der bor udenfor kommunen kan forsikres, såfremt de leverer en frivillig indsats for Randers Kommune. Der kan ikke tegnes forsikringer for borgere med bopæl i Randers Kommune, som yder en frivillig indsats i en anden kommune.

Følgende gør sig gældende for tilkendelse af erstatning:

- Erstatning kan som hovedregel ikke udbetales ved transport til og fra det sted, hvor den frivillige indsats udføres.
- Erstatningen kan kun udbetales, såfremt skaden sker, mens den frivillige indsats udføres.

Økonomi

Randers Kommune er i dag selvforsikret for arbejdsskade og ansvar på samtlige medarbejdere (herunder borgere som yder frivilligt arbejde). Forvaltningen anbefaler, at der vælges selvforsikring på samme vilkår, hvis det besluttes at lade borgere, som yder frivillig indsats, omfatte af forsikringsdækning. Udgifterne forbundet hermed forventes at kunne rummes inden for det eksisterende forsikringsbudget, idet risikoen for skader på det frivillige område erfaringsmæssigt er meget lille.

Betingelserne for selvforsikring indebærer, at kommunen skal afholde udgifter til sagsbehandling (egne medarbejdere (uændret antal) samt ekstern sagsbehandlingsbistand i komplekse sager) og løbende udbetalinger i eventuelle skadesager.

Forvaltningen har i forbindelse med lovændringen indhentet eksternt tilbud på den pågældende forsikring. Den årlige præmiebetaling vil for de ca. 2.100 borgere, som yder en frivillig indsats for kommunen (ca. 240.000 timers frivillig indsats årligt), udgøre 482.850 kr.

Baseret på den oplyste årlige præmie og den vurderede risiko er det forvaltningens vurdering, at selvforsikring er den økonomisk mest fordelagtige løsning.

Såfremt byrådet beslutter, at der skal tegnes forsikring for borgere, der yder en frivillig indsats, foreslår forvaltningen, at der om et år udarbejdes en status over de økonomiske konsekvenser ved selvforsikringsordningen.

Bilag

Social- og Indenrigsministeriets svar på henvendelse fra Louise Høeg og Leif Gade vedrørende forsikring af frivillige i kommunerne

Brev om forsikring af frivillige til Social- og indenrigsministeren 2015